AKSİYON
HAFTALIK HABER DERGİSİ

1 ... EDİTÖR
2 ... İÇİNDEKİLER
6 ... KARAKUTU
14 ... KALEMİŞLERİ / A. TURAN ALKAN
16 ... KAPAK
22 ... GÖNLÜMCE / AHMET TAŞGETİREN
24 ... ERDOĞAN'IN EVİ ANADOLU KOKUYOR
26 ... DOĞAN GÜREŞ'TEN KOMUTANLARA: BARZANİ'NİN KILINA DOKUNMAYIN
28 ... TERÖRÜN KÜRT SORUNUNA DÖNÜŞMESİNİ ENGELLEDİK
30 ... KIRILMA NOKTASI / ALİ BAYRAMOĞLU
32 ... BÜYÜK BİRLİK'TE 'MİLLİYETÇİ DEMOKRAT' YÜKSELİŞ
34 ... SUYUN TEK PATRONU OLMALI
38 ... KEYFİYET / AHMET SELİM
40 ... HIZLI TREN ÇAĞI ŞEHİRLERİ BİRLEŞTİRECEK
44 ... ABANT, NİL'E AKTI
46 ... ANALİZ / HAMDİ YILMAZER
48 ... TÜRK PROFESÖRDEN TAM YÜZ NAKLİ
52 ... YERLİ BOND'LAR VERGİ AVINDA
54 ... HAMSİ POTAYA ÇIKARSA!
58 ... UFUK TURU / SELİM YÜCEL
60 ... ÖTEKİ HACETTEPE'NİN ÖYKÜSÜ
64 ... MISIRLI YÖNETMENLER MEHMET AKİF FİLMİNE MESAFELİ
66 ... HALİÇ MEDENİYETİ'NDE BİR PAZAR GÜNÜ
68 ... KÜLTÜR
70 ... KİTAPLIK
72 ... BİLİŞİM
74 ... ALIŞVERİŞ
76 ... OKUR HATTI
78 ... BULMACA
79 ... ÜÇÜNCÜ BOYUT
80 ... ARKA PENCERE

TOPLUM

44 Abant ruhu, bu kez Nil'e aktı

Ortadoğu'ya açılan Abant Platformu'nun ilk durağı Mısır oldu. Toplantıda konuşulanlar bir yana, Kahire buluşmasının en ilginç yanı, iki tarafın birbirini ne kadar az tanıdığını ortaya çıkarmasıydı. Piramitlerin gölgesindeki tarihî toplantı, böyle bir problemin ve buna paralel bir ihtiyacın ne kadar fazla olduğunu da ortaya koydu.

SPOR

54 Hamsi potaya çıkarsa!

Trabzon deyince akla futbol gelir. İki yıl önce Trabzonspor kulübü basketbol şubesini faaliyete geçirdi. Trabzonlu nasıl basket oynar? Coach Osman Arz, 'burası futbol şehri' diyerek Aksiyon'a anlattı.

TARİH

60 Öteki Hacettepe'nin öyküsü

Hacettepe deyince aklınıza üniversite veya hastane gelmesin. Ankaralılar bilir ki, kabadayılarıyla, her babayiğidin giremeyeceği mahallesiyle, 1. Lig'de 8 sezon oynamış takımıyla, bugün ruhunu kaybetmiş olsa da, Hacettepe ayrı bir yerde duracak.

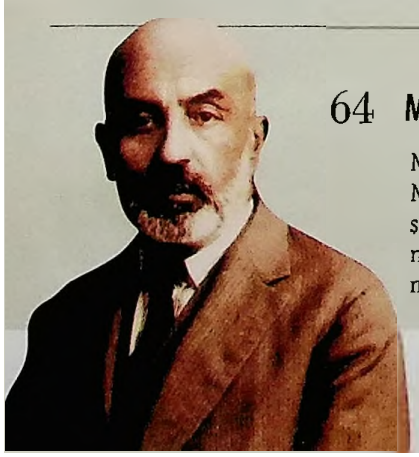

KÜLTÜR

64 Mehmed Akif filmi Türklere kaldı

Mısır-Türk ortak yapımı Akif belgeseli Mısırlı yönetmenlere takıldı. Gerekce, şairin ülkede tanınmaması. Projenin mimarları Yücel Çakmaklı ve Çetin Tunca ne olursa olsun filmi çekmeye kararlı.

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

FOTOĞRAFLAR: İSA SİNSİN

Abant, Nil'e aktı

Ortadoğu'ya açılan Abant Platformu'nun ilk durağı Mısır oldu. Toplantıda konuşulanlar bir yana, Kahire buluşmasının en ilginç yanı, iki tarafın birbirini ne kadar az tanıdığını ortaya çıkarmasıydı.

ZAFER ÖZCAN / KAHİRE

Sema Cerrahi, Kahire'de yaşayan bir ses sanatcısı. Türkçe konuşamıyor; ancak şarkılarını Türkçe seslendiriyor. Türkiye'de dillere pelesenk olmuş ünlü şarkılar, onun repertuarının en gözde parçaları. Kahire Amerikan Üniversitesi'nde eğitim almış, İsviçre'de yüksek lisans yapmış. Birkaç Batı dilini anadili gibi konuşabiliyor. Bildiği Türkçe kelime sayısı da oldukça fazla. Abant Platformu'nun Mısır'ın başkenti Kahire'deki 12. toplantısında tanışıyoruz Sema Cerrahi ile. Anneannesinin Türk olduğunu hatırlatarak, yakında Mahsun Kırmızıgül'ün 'Dinle' adlı parçasına bir klip çekeceğini söylüyor. Abant toplantısının Türkiye'yi daha iyi anlamaya vesile olduğunu belirtiyor: "Hayatımda Türklerin büyük önemi var. Buna rağmen, onları yeteri kadar tanımıyorum. Bu toplantı tanımak ve anlamak için bir başlangıç olacak."

ANLATMAK DEĞİL, ANLAMAK...

Sema Hanım'ın bu ifadeleri aslında toplantıya katılanların büyük çoğunluğu için de geçerliydi. Gerçekten de Abant Platformu'nun ilk Doğu buluşması, iki tarafın birbirini ne kadar az tanıdığını ortaya koydu. Paris'te yapılan son yurtdışı platformunda bulunan aydınların önemli bölümü, Kahire'de de vardı. Fransa'yı neredeyse Türkiye kadar yakından tanıyan bu isimlerin Kahire'deki ortak yanı, Mısır hakkında bildiklerinin çok az olmasıydı. Aynı şekilde Mısırlı aydınlar da Türkiye bilgilerinin ne kadar sığ olduğunu, yaptıkları konuşmalarda dile getirdi. Bu açıdan 12. Abant Platformu'nun en önemli boyutu, iki ülke entelektüel, gazeteci ve akademisyenlerinin birbirlerini daha iyi tanıma fırsatı olarak zihinlere kazındı.

Abant Platformu eş başkanlarından Prof. Dr. Mete Tunçay'ın açılışta söyledikleri, bir şeyler anlatmadan ziyade, anlama çabasının ön planda olduğunun göstergesiydi. "Buraya size ders vermeye gelmedik, Mısır hakkında bir şeyler öğrenme ümidiyle geldik." diyen Tunçay, iki ülke halkı ve aydınlarının bu gibi toplantılar devam ettiği müddetçe birbirlerini daha iyi anlayabileceğini vurguladı. Türkiye-Mısır söyleşilerinde ana eksen modernleşmeydi. İki ülkenin yaşadığı modernleşme tecrübeleri, Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın valiliği döneminde Mısır'da yaşanan yüksek dozdaki değişim ve Osmanlı bakiyesi üstüne kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin 80 yıllık serüveni, tartışmacıların yol haritasıydı. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci, bunun Ortadoğu, İslam dünyası ve Mısır açısından önemiyse, oturumların en ilgi çekici bölümlerini oluşturdu.

NAPOLYON'DAN BERİ EN ÖNEMLİ GÜNDEM

"1798'de Napolyon'un Mısır'a ayak basmasından beri İslam dünyasının önüne konan ana gündem maddesi 'modernleşme' ve bununla ilgili kılınan 'değişim'dir." Konuşmasına bu çarpıcı tespitle başlayan sosyolog Ali Bulaç, epey ses getiren konuşmasında, modernleşme kavramının İslam coğrafyası üstündeki dayatmacı rolünü eleştirdi. Modernleşme projesinin mimarının Batılılar olması ve doğal olarak değişim dinamiklerini de onların belirlemesi, eleştirilerinin çıkış noktasını oluşturdu. Müslüman bilim adamları, entelektüel ve iktidar elitlerinin bu modernliği tercüme etmekle yetinmesi ve sürece hiçbir katkı yapamaması ise önemli tespitlerdi. Bulaç'a göre Türk modernleşmesi bir iktibas ve tercüme hareketinden başka bir şey değil. Batı modernleşmesinin üç temel vaadi olan özgürlük, zenginlik ve güvenlik kavramlarının da artık gelinen noktada bir arada yaşaması mümkün görünmüyor. Bulaç, bu noktada önemli bir soru ortaya atıyor: "Batı dışı toplumlar kendileri kalarak veya kültürel asli kimliklerini koruyarak modernleşebilir mi?"

Prof. Dr. Yasin Aktay'a göre Türkiye ve Mısır'ın modernleşme tecrübelerinde, çağın gereklerine ayak uydurmak için gönüllü bir arayış söz konusu. Müslüman dünyanın, başka ülkelerin kurum ve tecrübelerinden ders çıkarma konusunda eskiden beri bir kapalılığı olmadığını vurgulayan Aktay, Mısır ve Türkiye'nin bu anlamda Batı'dan alması gerekenleri alma konusundaki istekli tavrının bir çelişki olmadığının altını çizdi: "Cumhuriyetin ilk zamanlarında Türk modernleşmesinin karşı devrimci unsurlar olarak kurulan İslamı yapılar, bugün sermayesiyle, orta sınıfıyla Türk modernleşmesinin en güçlü dinamiğini oluşturuyor. Belki bu yüzden bugün AB ile bütünleşme sürecinde Türkiye'de İslami bilincin geliştiğinden de söz edebiliyoruz."

El Ahram araştırma merkezinden Dr. Vahid Abdülmecid, konuşmasında ülkesindeki modernleşme tecrübesine ciddi eleştiriler yaptı. Mısır'da kuru bir modernleşme sürecinin yaşandığını belirterek, düşünce ve kültürde ciddi gelişme yaşanmadığı, akıl ve fikirde yenilenme olmadığını belirtti. "Akılda değil de gösteriş konusunda yarış var." diyen Abdülmecid'e göre binalar yenilendi; ama içlerinde ne olacağına önem verilmedi. Eleştirel düşüncenin önü açılmadı. Oysa eleştirel düşünce olmadan, bir modernleşmeden bahsetmek mümkün olamaz: "Derin temellere dayalı bir modernleşme yerine sadece Batı kaynaklı bir değişim tercih edildi. Oysa artık kendi öz benliğimizden yola çıkarak modernleşmede yolumuzu bulmalıyız. Çünkü Mısır çok önemli bir kültürdür."

Tartışılan konulardan biri de, Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinin, Mısır ve Ortadoğu açısından değerlendirilmesi oldu. Konuşmalarda, "Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci Mısır ve Ortadoğu için önemi nedir?" sualine tatmin edici bir cevap verilemedi. Arap Yatırımcılar Birliği Genel Sekreteri, Büyükelçi Cemal Bayumi Türkiye'nin AB üyesi olmasının önemi sadece, Müslüman bir ülkenin bir Hıristiyan kulübüne kabulü açısından ele alırken, Prof. Dr. İbrahim Bayumi Ganim ise konuyu şöyle yorumladı: "Türkiye AB'ye girsin veya girmesin, bu süreç demokratik reformlar için bir araçtır. Bu aracın başarılı olduğu da görülüyor. Bu süreçte kat edilmesi gereken ince uzun bir yol var." Türkiye'nin AB'ye alınmaması durumunda yüzünü Doğu'ya çevireceğini de belirten Ganim, "Bütün yapılanlara rağmen AB bir İslam ülkesini Hıristiyan kulübünde istemiyor. Hiçbir zaman da istemeyecekler. Bu gerçeği de kabullenmek gerekir." dedi.

'YÖK VE ÜNİVERSİTELER AB KARŞITI'

Türkiye'nin AB macerasına yönelik bu dış bakışa Prof. Dr. Eser Karakaş'ın getirdiği içeriden yaklaşım ise farklıydı. Karakaş, "Bu süreç 1990'lara kadar dış politika meselesi gibi görüldüğü için, halk mesafeli durdu ve daha çok diplomatlar ilgilendi. 90'lardan sonra ise asker-sivil bürokrasi ile devlet elitleri mesafe koyarken, halk teveccüh göstermeye başladı." dedi. Peki, bu sürece karşı çıkanlar kim? Ona göre bu sorunun cevabı çok net: "Üniversiteler, Yüksek Öğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul."

Galatasaray Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Füsun Üstel, yaptığı kapanış değerlendirmesinde iki tarafın da temkinli tutumuna işaret etti. Üstel'in eleştirisi, sürekli genel konular üzerinde durulması ve ayrıntılara inilememesiydi. Her iki taraf da spesifik sorunları konuşmak yerine, genel geçer yorumlarla yetinmeyi tercih etti. Kahire buluşmasının en önemli sonucu, iki tarafın entelektüellerinin birbirlerini tanıma ve anlama çabası oldu. Toplantı, böyle bir ihtiyacın ne kadar fazla olduğunu da gösterdi. Bu bile aslında Abant'ın neden Ortadoğu'ya açıldığını anlatmaya yetiyordu.

e-mail: zozcan@aksiyon.com.tr

MISIR'IN DA ABANT'A İHTİYACI VAR

Kahire buluşmasının Mısırlılar açısından en ilginç yönü katılımdaki çeşitlilikti. Hemen her Mısırlı aydın, bunu vurgulama ihtiyacı hissetti. Prof. Mete Tunçay'ın sözleri, onları oldukça etkiledi: "Bu organizasyonu Türk-İslam duyarlılığı olan bir kuruluş yapıyor; ama ben mü'min değilim. Benim gibi münkirler, agnostikler, solcular, sağcılar, liberaller gibi her görüşten insan burada görüşlerini serbestçe dile getiriyor. Ortak değerler üzerinden bir arayışımız var ve bunu artık uluslararası platforma taşıdık." Mısır Ulusal Sosyal Araştırmalar Merkezi'nden Prof. İbrahim Bayumi Ganim, bu çeşitliliğe olan ilgisini belirterek, ülkesinin de bu gibi tartışma zeminlerine ihtiyacı olduğunu söyledi. Abant'ın, fikrin önemini ortaya koyduğunu, bunun İslam'ın insana bakış açısının bir yansıması olduğunu vurguladı: "Mümin olmayanlar bile platformda var. Bu aslında İslamî bir durum; çünkü İslam insana önce insan olduğu için değer veriyor. Platformda ben bunu gördüm." El Ahram Politik ve Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı Prof. Dr. Abdülmünim Said de, benzer bir platformun Mısır'da olmasını istediklerini belirterek, böyle bir yapıya ülkesinde ihtiyaç olduğunu söyledi. Toplantıda özellikle vurgulanan hususlardan biri de, iki ülkenin sadece siyasi platformlarda değil, entelektüel çerçevede de daha fazla işbirliğine gitmesi gerektiğiydi: "Türkiye kaydettiği ekonomik ve siyasi gelişmeyle Arap dünyasındaki çalışmalara yeni bir anlam katabilir." Bir milyon tirajlı El Ahram Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmeni Osama Saraya ise Mısır'ın özellikle ekonomik alanda Özal örneğini izlemesi gerektiğini vurguladı: "Ekonomik, siyasi ve sosyal alanda Türk tecrübesinden öğreneceğimiz çok şey var."

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ